

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

06 דצמבר 2023, כ"ג כסלו תשפ"ד

לכבוד:

עו"ד גלי בהרבה מיארה
היועצת המשפטית לממשלה
משרד המשפטים
ירושלים

חה"כ איתמר בן גביר
השר לביטחון לאומי
המשרד לביטחון לאומי
ירושלים

שלום רב,

הנדון: דרישה לבחינה מחדש של רישיונות לכלי נשק שניתנו בחוסר

סמכות

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם כדלהלן:

1. עניינה של פניה זו בפרסומים בתקשורת, לפיהם בהתאם להנחיית השר לביטחון לאומי, חה"כ איתמר בן גביר, ויושב ראש הכנסת, חה"כ אמיר אוחנה, עובדי ציבור במשרד לביטחון לאומי ובכנסת עסקו במתן רישיון לכלי ירייה, חרף העובדה שאינם מוסמכים לכך בהתאם לדין ואינם מורשים לעשות כן.¹

2. כך, פורסם כי בדיון בוועדה לביקורת המדינה בנושא ההליך המזורז לקבלת רישיון לכלי ירייה ביוזמת השר לביטחון לאומי, חה"כ איתמר בן גביר, עלה שעובדים במשרת אמון בלשכת השר עסקו במתן היתרים לקבלת רישיון לכלי ירייה.² עוד פורסם, כי עובדים של הכנסת פועלים בחמ"ל ייעודי מיוחד של המשרד לביטחון לאומי שהוקם בכנסת, ומטפלים בפניות ובקשות של הציבור למתן רישיון לכלי ירייה.³

3. פרסומים אלה מעלים חשש כבד כי הליך מתן רישיון לכלי ירייה התנהל בניגוד להוראות החוק, כך שעובדים שאינם מוסמכים לכך דנו ואישרו בקשות למתן רישיון לכלי ירייה, בניגוד לחוק ובאופן שעשוי לסכן חיי אדם.

4. כידוע, חוק כלי היריה, תש"ט-1949 (לעיל ולהלן: "החוק"), מסדיר את האופן שבו ינתן רישיון לכלי ירייה. החוק, מגדיר בסעיף 11 את הרשות המוסמכת לצורך סעיפים 3 עד 10 בחוק – הסעיפים הרלוונטיים לטובת מתן רישיון לכלי ירייה – כפקיד רישוי.

5. סעיף 1 לתקנות כלי היריה (תנאי סף ותבחינים לקבלת רישיון פרטי לכלי ירייה והוראות נוספות), תשפ"ד-2023 (להלן: "תקנות כלי ירייה"), מגדיר את הרשות המוסמכת לעניין מתן

¹ יהושוע (גיוש) בריינר "המשרד לביטחון לאומי מינה אנשים בלא הסמכה חוקית לאשר רישיונות נשק" באתר הארץ <https://www.haaretz.co.il/news/law/2023-11-28/ty-article-premium/0000018c-1592-.d19a-a3cf-7d93dd170000?lts=1701866422693> (28.11.2023) 9 זמין ב:

² עמיר קורץ "לבטל את רישיון הנשק של מי שעברו את הליך הרישוי אצל אנשי בן גביר" באתר כלכליסט (29.11.2023), זמין ב: https://www.calcalist.co.il/local_news/article/sjgtc34sp

³ טל שלו "הי"חמ"ל של בן גביר": כך גויסו עובדי הכנסת לסייע לחלוקת הנשקים של השר לביטחון לאומי" באתר וואלה! (29.11.2023), זמין ב: <https://news.walla.co.il/item/3625557>

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

רישיון לכלי ירייה כרשות המוסמכת כמשמעותה בחוק, קרי **פקיד הרישוי**.

6. אם כן, אך ורק עובדי פקיד הרישוי – תחת ראש אגף כלי ירייה הם המוסמכים הבלעדיים לפי החוק לבחון ולאשר בקשות לקבלת רישיון כלי ירייה.

7. מכאן, עולה תמונת מצב חמורה לפיה עובדים במשרד לביטחון לאומי ובכנסת פעלו בניגוד לחוק, ובחוסר סמכות כאשר פעלו למתן רישיונות לכלי ירייה (ואף לפי הפרסומים מבלי שהוכשרו לכך).

8. והנה, בעקבות האירועים המתוארים לעיל, ביום 4.12.2023 פורסם כי ראש אגף כלי ירייה במשרד לביטחון לאומי, מר ישראל אבישר – התפטר מתפקידו.⁴ יתר על כן, חריגה במיוחד הייתה תגובת השר לביטחון לאומי להתפטרותו:

"מדיניות השר לחלוקת נשקים לאזרחי ישראל העומדים בקריטריונים - ברורה והמשכית. מי שלא ממשיך לבצע את המדיניות בהתאם להוראות השר ולמפת האיומים, ונלחץ בשל מתקפות השמאל בוועדות כאלו ואחרות - אכן לא יכול להמשיך כראש אגף כלי ירייה שעה שישראל במלחמה" (ההדגשות אינן במקור, הח"מ).

9. הנה כי כן, מעבר למינהל לא תקין במשרד לביטחון לאומי – עולה החשש כי השר התווה מדיניות לפיה עובד שמבקש לפעול לפי הוראות החוק – יפטר ממשרתו. ובמילים אחרות, עובד שביקש שלא לפעול באופן פלילי ובניגוד לחוק יפטר מתפקידו – גם אם הוא ראש אגף כלי ירייה במשרד.

10. בפסיקה נקבע כי כאשר נעשתה פעולה של עובד ציבור בחוסר סמכות – הפעולה לא תאכף, והיא בטלה מעיקרא. ראו לעניין זה פסק הדין בעניין בג"ץ 585/01 אירית קלכמן נ' ראש המטה הכללי, רב-אלוף שאול מופז, נח(1) 694 (2003), בפסקה 16 לפסק דינה של כבוד השופטת פרוקצ'יה:

"בית-המשפט לא יאכוף, דרך כלל, הבטחה מינהלית שניתנה על-ידי גוף שלטוני שאינו מוסמך לתתה. עקרון חוקיות המינהל הוא אבן יסוד במשפט הציבורי, והוא מורה כי רשות מינהלית נהנית אך מהסמכויות שהוקנו לה מכוח הדין. התיימרה הרשות לחרוג מגדר סמכויותיה, יוצאת היא מתחום הכרתו של הדין, ומבחינתו, "מעשיה כמוהם ולא היו" (ב' ברכה משפט מינהלי (כרך א) [24], בעמ' 35). אכן, "...הבטחה של פקיד ציבור או גוף ציבורי הנוגדת את החוק שאותו הם מתימרים לשרת אינה תופסת ובתי-המשפט לא יתנו את ידם לאכיפת הבטחה כזאת מפני הסכנה הברורה שבעזרת הבטחות מעין אלה ירחיבו השלטונות את סמכויותיהם מעבר לגבולות שנקבעו להם על-ידי המחוקק" (בג"ץ 640/78 בוריס קצאן את יוסף הרשטיג, חברה לבנין ולהנדסה בע"מ נ' יושב-ראש הוועדה המקומית לתכנון עיר נתניה (להלן – פרשת קצאן[10]), בעמ' 11). אי-אכיפתה של הבטחה אשר ניתנה בחוסר סמכות נועדה להגן על אינטרס ציבורי מובהק – למנוע מצב שבו אדם הנושא בתפקיד ציבורי יוכל להבטיח את הישר בעיניו, והרשות הציבורית תחויב לעמוד מאחורי הבטחתו ותחויב לשאת בעולה של הבטחה זו. הכרה בתקפות הבטחה כזו עלולה לקעקע את יסודות

⁴ אלון חכמון ואנה ברסקי, "ראש אגף כלי הירייה התפטר, בן גביר: "מי שנלחץ בשל מתקפות השמאל - לא יכול להמשיך בתפקיד", מעריב, 4.12.2023. <https://www.maariv.co.il/breaking-news/Article-1057044>

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

המינהל הציבורי ולשבש את מערכות הניהול הארגוניות והכספיות של המערכת הציבורית. הנזק העלול להיגרם לפרט מהיעדר אכיפה של התחייבות שניתנה תוך חריגה מסמכות, עשוי ברוב המקרים להיות קטן בהרבה מהנזק הרב העלול להיגרם מאכיפתה לאינטרס הציבורי הכללי (בג"ץ 282/80 אלון נ' המועצה המקומית נתיבות [11]; בג"ץ 778/79 זילברשטיין נ' שר הביטחון[12]).

11. משאלו הם פני הדברים, לעמדת התנועה מתן רישיון לכלי ירייה על-ידי עובדים שאינם מוסמכים לכך מהווה פעולה מנהלית בחוסר סמכות, ולכן היא בטלה מעיקרא.
12. אשר על כן, אנו פונים אליכם על מנת שתפעלו לבחון מחדש את הרישיונות לכלי ירייה אשר ניתנו על-ידי גורמים שאינם מוסמכים לעשות כן. נוכח מצב החירום בו מצויה המדינה והסכנה לביטחון הציבור הגלומה בחלוקת נשקים על-ידי מי שאינם מוסמכים לכך, עולה החשיבות לבחינה מעמיקה ויעילה של הרישיונות אשר ניתנו בחוסר סמכות.
13. נוכח החשיבות הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם המהירה.

בכבוד רב,

רותם בבלי דביר, עו"ד
מנהלת מחלקת ליטיגציה
מנהלית

תומר נאור, עו"ד
היועץ המשפטי